UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXCVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

ab hac apertura, & facto officialiũ, q̃ hæres ex aliqua ipsius magistri Maphei culpa nõ prouenerũt, ergo de illorũ facto teneri nõ debet. Si autẽ dubitet, an magister Mapheus teneatur ex alia ratione, & ex alio facto, quàm ex dicta apertura, qđ factũ culpa ipsius etiã leuissima prouenerit, tunc dico magistrũ Mapheum non debere teneri, qm̃ de aliquo alio facto non constat, nisi de apertura, & resignatione dictorũ officialium, non enim p̃stat res in scriniis positas fuisse igne consumptas, nec furto subtractas, nec aliter ob istam culpã peremptas, ergo nõ debet ipse de aliqua culpa teneri, cũ ea aliquem casum non p̃cesserit, & ad hoc, ut depositarius de culpa teneatur, requiratur, q̃ ex illa casus, dãnũ, seu periculũ aliquod sequatur, quod in casu nr̃o nõ apparet. Et licet ex eo, qđ magister Maphe⁹ habuerit scrinia illa in sala, ad quam aditus facile haberi poterat, & consequenter non fuerit usus ea diligẽtia, qua fuit in rebus suis usus, & sic in culpa esse dicatur, nõ tñ constat, q̃ ob hanc culpã, & facilẽ aditũ ad illum locũ res positæ in scriniis fuerint perditæ, & subreptæ, ergo ipse de hac culpa teneri non debet, iuxta ea, q̃ uoluit Bar. in d. l. qđ nerua, & est tex. in d. l. 1.
5 §. sæpe. Nã † de culpa quis tenetur, quãdo illa p̃cessit casum, & fuit causa periculi, & damni, & non in alio casu, ut probant omnia iura: & hæc benè considerentur, quia medullã rei in casu, de quo agitur tangunt. Præterea, q̃ magister Mapheus non fuerit usus diligẽtia, qua in rebus suis usus fuit, & q̃ facile per feneſtrã aditus ad locũ haberi posset, nõ fuit p̃ partem aduersam probatum, & cum istud esset fundamentum intẽtionis suæ, debuit hoc probare. c. 1. ut eccles. benefic. l. ei. qui. ff. de probat. & l. qui accusare. ff. de edẽ. & si diceretur hoc fuisse probatũ ex attestatione filii magistri Maphei examinati ad instantiã aduersarij, responderi põt, ipsum non dicere, q̃ pater eius in loco illo bona propria non teneret, neque reconderet, nec q̃ solitus esset maiori in rebus suis diligentia uti: & posito dictũ eius filiũ hoc dixisse, tamen non probaret, tum quia est solus, & singularis, neque in hoc cõtestẽ
6 habet, tum quia † filius etiã inter uolentes nõ est idoneus testis, eiusq; dictũ parenti non nocet. Quod est adeò uerum, ut ne indicium quidem, nec semiplenã probationem faciat, ergo cum aliis semiplenis probationibus iungi non põt, nec debet, neque potest iuramentum deferri ad no. in l. admonendi. ff. de iureiur. & in c. fi. eo. tit. qđ aũt non faciat etiam indicium
7 contra patrẽ, probatur, nã † ad hoc, ut dictũ uniusteſtis faciat indicium, & semiplenã probationẽ, debet esse ille testis aliàs idoneus, & omni exceptione maior, ut uoluit Bar. in l. fi. ff. de quæst. & in d. l. admonen
8 di. & Abb. & alij ĩ c. tertio loco. de probat. Sed † filius contra patrem non est idoneus, nec legitimus testis. d. l. parẽtes. & l. lege iulia. ff. de testib. ergo examinat⁹ indiciũ & p̃sumptionẽ non faciet. Rursus & si magister Mapheus dicat fuisse in aliqua culpa non conficiendo inuentariũ, & descriptionẽ coram honestis p̃sonis post aperturam, & resignationem scriniorũ ab officialibus factam, iuxta d. l. 1. §. si pecunia. ff. de posit. hoc tñ ipsi nõ est imputandũ duplici rõne, prima, quia non est probatum, q̃ ob hanc non cõfectionẽ inuẽtarij deponens fuerit passus damnũ, & ideò rõne huius culpæ nõ debet teneri, qm̃ de culpa quis nũquam tenetur, nisi propter illã damnũ, & periculũ sequutũ fuerit, ut qa culpa præcesserit. l. opus. & l. si fundus. cũ glo. in uer. teneris. ff. loca. cum simil. Secũda, quia tẽpore aperturæ, & resignationis magister Mapheus erat absens, ergo est excusandus. Tertio probatũ fuit, q̃, facta apertura, resignatione, & inquisitione p̃ officiales, statim scrinia fuerunt clausa eo mõ, quo prius erant, & claudi poterant, coram illis testibus, q̃ tunc ibi aderant, ergo ex hoc ab hmõi culpa p̃sus excusari, arg. d. l. 1. §. si pecunia. ¶ Sed præterquã nõ tñ concesso, q̃ magister Mapheus fuisset in culpa & ob culpã damnũ, & periculũ aliqđ fuisset secutũ tñ non uideo nos esse in casu, in quo aduersarius iuramentũ in litẽ deferendum, cum non agatur cõ magistrũ Mapheũ ex facto, dolo, seu delicto alterius, hoc est p̃ apertura scriniorũ a gabellotis
9 ctã, nã † ad hoc, ut quis teneatur p̃ facto, seu delicto alterius, requiritur, q̃ fuerit saltẽ in culpa in admittendo tales ministros, & non prohibendo illos, cũ possit & debeat. l. ex maleficijs. §. fin. ff. de act. & obl. & de ob. quæ ex quasi maleficio. & p̃ totũ nautarum. Sed magister Mapheus non adhibuit gabellotos ad hoc, uel ad aliud ministeriũ, neq; illos prohibuit, ergo non debet ex illorũ facto teneri, sed bonus canus eorũ magister. l. 1. §. familiæ. & l. quinta. ff. de publ. &, ut dicit Bal. in l. 1. & in l. ex diui. C. hoc probatur est in odiũ nautarũ, stabulariorũ, cauponum, & publicanorũ, q̃ ipsi de facto, & delicto ministrorum
10 rũ teneant, ut in iuribus p̃alleg. Præterea † ego nõ aliquẽ ex facto, & dolo alterius, & sumus ĩ casibus, in quibus is de iure teneatur, ac sit condemnandus, quia cõstet de illo facto, & delicto, iuxta ea, de
11 sti. spol. & l. si qn̄. C. unde ui. cũ simi. nunquã ad predum amissionẽ rerũ, ac earũ quantitatẽ, & æstimationẽ defertur iurm̃ in litẽ, sed res ipsæ, & quãtas, & æstimatio earũ probari dẽt, qn̄ sumus in casu, in quo constat, illũ, q̃ cõuenitur, nõ ex suo, sed ex alterius dolo
11 cõueniri, † deferẽt. n. hmõi iurm̃ in litẽ soli cõtra aliquem conuentum ratione sui doli, nec sufficeret, q̃ esset in lata culpa, quæ est dolo proxima, ad not. per docto. maximè Alex. Ias. & alios in d. l. in actionali. & hæc est opi. cõis, ut attestatur Ias. in d. l. in actionali. col. pe. q̃ considerat quatuor casus, & termin. ibi Alex. ibi, qui dicunt, q̃ opin. Bar. in l. si quando. C. ui. in d. l. unica. ff. furti aduer. nau. & in l. neq; qui de incẽ. rui. & nauf. qui hoc expresse tenuit, et cõsimiliquid aliqui ibi ẽt per Bar. relata, & contrarij tractes dixerint. An aũt magis sit credendũ Ias. Alex. & ino. attestantibus opin. Bar. esse cõem, quã doctorum omnium, & in præsenti cã cõsulenti, quilibet facile põt noscare: & opin. p̃dictã Bar. sequitur Cy. & Io. Bal. &
12 And. in addi. in titu. de raptor. dicẽtes, q̃ hoc iramentũ non hẽt locum, quando petitur æstimatio de quantitas rerũ ratione culpæ, uel doli fiũ. & p̃sumpti: & huius ultimi ratio esse potest, quia dolus fingitur, & præsumptus est potius lata culpa, quàm dolus propriè, ut declarant Bar. & alij in d. l. qđ nerua, & ĩ hac culpæ hoc iuramentũ non præstatur ad tradita per Alex. Ias. & alios in d. l. in actionib. Hanc eandem sententiam segtur Salic. in d. l. si quãdo. & ibi Bal. & Belui. in auth. ut nulli iudicũ. §. qm̃. coll. 9. uel ut testatur Io. de Imo. idẽ sequẽs in d. c. fin. qđ mirum. Constat itaq; opin. illã esse cõem, & cõsequenter resolẽdo sequẽdã, & magis in iudicãdo, qm̃ iudices iuś p̃iudiciũ inferunt, ut habetur per Io. And. & ministas in c. j. & in c. ne innitaris. de cõsti. & cauere
di. in 6. His pro resolutione dubiorũ excellẽtiss. nedicis ueloci calamo, & breuiter scriptis sumpsimus cõtẽtus. Cætera, in q̃bus defeci, suppleat ipse, cui plurimũ pro iustitia commendo caulam huius egregiui, q̃ in nullo peccauit, nisi in præstando beneficio
13 amico, & † beneficio oportet nos adiuuari, nõ autem cipi. c. 1. extra de cõmod. Videatur ẽt, & ad fauorem gistri Maphei benè ponderetur tex. in c. 1. de dep

SVMMAE.

1 *Oblatio uerbalis non sufficit, ubi ea requiritur.*
2 *Nisi uerbalis oblatio facta esset in iudicio.* Obtuit

Oblatio verbalis in iudicio facta quando idem operetur, quod realis & actualis extra iudicium facta.

Reus actualiter iudiciliter super adimplemento facti, ad quod tenebatur, & propterea constitutus in mora si ante litē contestatā offerens se in iudicio simpliciter velle illud adimplere, & creditor deneget acceptare, uel taceat, moram suam purgare, & creditorem in mora constituere dicitur adeò, quòd omnis casus, omne periculum postea superueniens ad creditorem vltimo loco uerbalis effectet.

Dolus & malitia non debet alicui patrocinari, sed nocere.

Debitor & oblatio non prodest, nec alium in mora constituit, qui obligatio & oblatio non prodest, nec alium in mora constituit, qui offerens, & interpellans dolum committeret.

Creditor rem tenens, & possidens non debet permittere illam deuolui in præiudicium coemphyteotæ, & ad quem ipsa postea de illa ab ecclesia inuestiatur.

Canon uno ex pluribus partem suam canonis non soluente, non incidit in iure canonico in commissum non incidit, licet secus sit in iure ciuili, & nu. 14.

Emphyteuta non possidens, si altero possidente, & lite pendente nō soluendo iure suo non cadit.

Emphyteusis pluribus uno non soluente, & aliis pro parte sua soluentibus, tota res emphyteotica tota in commissum cadat.

Emphyteuta rem emphyteoticā creditori suo in pignus dederit, quique creditore canonē soluente, dominus rem in commissum esse declarauerit, ex hoc & emphyteotæ quoad ius proprium, & creditori quoad ius pignoris præiudicatur.

Sub locationis appellatione comprehenditur res communis inter plures indiuiso, uel diuiso, & magis propriè pro indiuiso.

Reus ex contrauentione unius contra omnes obligatos secundum regulam iuris ciuilis in solidum cōmittatur, tamen secundum quod iuris canonici solum quatenus fuit contrauentum, & contra illum tantum, qui contrauenit, committitur.

Reus in contractibus suis debet æquitate, & bona fide uti.

Reus cum damno alterius non debet lucrari, nisi quatenus sua interest, & ideò meram pœnam exigere non potest.

Regula statuta canonis ante tempus fieri non debet.

Ecclesia non potest ob non solutionem aliquorum debitorum in commissum cecidisse, quando per solutiones aliorum, quorum illam communiter conducerent, fuisset integraliter ecclesiæ solutum, & nu. 20.

Res emphyteoticam alterius siue facto emphyteotæ, siue proprio facto, uel minus possidens si pensionem integram etiam iuri, & non emphyteotę nomine soluat, dominus non potest deducere emphyteotam, qui non soluit, à iure suo cecidisse.

Canon plurium de iure canonico solum contra non soluentes, & quatenus contra factum est, potest à domino declarari in cōmissum cecidisse.

Oblatio integralis facta ab uno prodest omnibus, ut contra alios non soluentes pœna non committatur.

Reus debet & bonis suis ius canonicum, & non ciuile seruari debet, quando ius canonicum prouidet.

Oblatio debito debet intelligi facta in duriorem causam, & pro qua posset incurri.

Res posset per soluētē declarari, in quā causam sit facta.

EPITOME.

Exhibitione faciēdi id, ad quod quis tenetur, mora purgari, & euitari, & si alius acceptare denegaue rit, ipsum in mora constitui adeò, ꝙ periculū, & damnum postea circa rem contingens ad eum, qui acceptare denegauit, spectet, hic probatur.

Bona ecclesiastica pluribus cōmuni existēte, si uno ex eis canon solutus non fuerit, & alij illorum partibus soluerint, an, & quādo, & pro quibus partes emphyteotica in cōmissum ceciderit.

CONSILIVM CXCVI.

IN causa illorū de Velis primo dubitatur, vtrum Florianus, qui ex laudo tenebatur assignare Antonio fratri suo tres partes ex quatuor duarum domorum, quæ erant inter ipsos pro indiuiso cōmunes, & ad faciendū ipsi Antonio instrumentū assignationis ad oēm illius uoluntatem, dicatur laudo paruisse, moramq; euitasse ex simplici uerbali oblatione in iudicio facta de faciēdo instrumentum assignationis p̄dictæ ipsi Antonio, qui dictas duarū domorum partes assignatas in laudo, ac etiam alterā domum sibi à fratribus tempore diuisionis assignatam semper, & continuè possedit. Et quamuis prima facie uideretur dicēdū, ꝙ sola ver
1 balis oblatio nō suffecerit, quia † ubi requiritur oblatio, non sufficit uerbalis l. qui decem in versi. idem respondet in fi. ff. de solut. l. seruus, qui hæredi. in fi. ff. de statulib. Bart. in l. prætor. §. si quis paratus. ff. de noui oper. nuncia. ubi voluit, ꝙ offerens simplici uerbo se satisdaturum nō dicitur paratus facere, seu satisdare, nisi realiter offerat, & fideiussōres ducat idoneos per text. in d. l. seruus, qui hæredi, & omnes leges dicētes aliquem esse, seu debere esse paratum soluere, seu facere debent intelligi cū effectu, & realiter, & nō simplici uerbo, quia ubi facto est opus, ibi uerba non sufficiunt, gl. in cap. pastoralis. de officio ordinan. in cap. ut circa in uerbo præstito. de electio. in 6. & c. 1. & 2. de sequestratio. possessio. & fruct. & consequenter uideretur dicendū, non satis fuisse ipsi Floriano se uerbaliter offerre paratum facere ipsi Antonio instrumētum assignationis, nisi etiā realiter, & actualiter duxerit notarium, qui instrumentū scriberet, & de illo rogatus esset, tamen contrarium est concludendum, ꝙ sola illa uerbalis oblatio, quam Florianus fecit, offerendo se paratum ad faciendum dictum instrumentum assignationis, fuit sufficiens ad constituendū dictum Antonium in mora, & faciēdum, ꝙ ipse Florianus dicatur pro parte sua adimpleuisse, ac per eum
2 non stetisse, quin dictum instrumentū faceret, † quoniam cum hæc uerbalis oblatio facta fuerit Antonio in iudicio, ea eundem effectum operatur, quem fuisset opata oblatio realis, & actualis extra iudiciū facta, ut est text. notabilis. in l. si rem in fine. ff. de pignorat. actio. ubi Bart. per illum textum dicit, ꝙ oblatio facta in iudicio liberationē inducit, idemq; ipse sensit, & uoluit in l. item. §. qui paratus est. ff. quibus modis pignus, uel hypothe. soluitur. & in l. fi. ff. de distrac. pigno. ubi inquit, ꝙ absq; dubio oblatio simplex facta in iudicio non solum prodest ad moram euitandam, & purgandam, sed etiam ad inducendum liberationem, &
3 † hoc. quando creditor, cui fieret oblatio, recusauit, & denegauit acceptare, siue tacuit, & expressè non acceptauit, nō enim requiritur, ꝙ ille qui simpliciter obtulit, probet aduersarium recusasse, & expressè denegasse, sed sufficit, ꝙ probet ipsum tacuisse, & oblationem nō acceptasse, nam ex quo tacuit, dicitur denegasse, & recusasse, & ideò cautela est, ut ille, cui fit oblatio, dicat, offero me paratum acceptare, ut colligitur ex iis, quæ uoluit Bart. in dicta l. prætor. §. si qs paratus, in l. creditor in finalib. uerbis. ff. de distrac. pigno. Alex. in l. si mora, colum. 4. in uersic. omnes tamen istas fallentias, & ibi in uersi. quinto fallit. ff. soluto matrimonio, in l. si insulam. in 2. col. & in l. qui Romæ. in principio, colum. 1. ff. de uerborum obligatio. & Bald. in l. 1. C. ne liceat ter. prouoc. qui dicunt, ꝙ quando aduersarius denegat recipere, tunc sola uerbalis oblatio sufficit, sed si ille, cui fit oblatio, taceat, & expressè non recipiat oblationem, dicitur nolle recipere, & denegare ad tradita per Barto. in d. §. si quis paratus in finalibus uerbis, ergo ubicunque oblatio uerbalis sola fuit in iudicio facta, & ille, cui fuit facta, tacuit, perinde est, ac si illam acceptare denegasset, & consequēter talis simplex oblatio uerbalis idem operatur, quod oblatio realis, nam ad hoc, ut talis oblatio uerbalis effectum suum non operetur, requiritur,

quòd ille, cui fit, offerat uerbaliter se paratum acceptare, & tunc uerbalis oblatio ei facta nō noceret, qa posset dicere pro uerbis uerba reporta, ut per Imo. in d.l.si mora. & in l.si seruus communis. ff. de vulga. & pup. per Alexan. in d.l.si mora. in 4. colum. per Barto. in d.l. creditor. & est text. cum glo. in verbo adiicitur. in d.l. prætor ait. §. cum autem interdictum. ff. de noui operis nunci. ubi tantum in his terminis operatur taciturnitas, quantum expressa remissio, & denegatio, & secundum prædicta debet intelligi illud, quod dici solet, uerbalem oblationē non sufficere, ubicunque factum requiritur, sed requiri actualem, ut in dicta l. qui decem. §. idem responsum. in fin. ff. de solutio. cum similibus. debet enim intelligi, nisi oblatio facta fuisset in iudicio, & non fuisset acceptata expressè, uel qa aduersarius expresè denegasset, uel tacuisset per prædicta. ¶ Nec obstat, quod dictus Antonius prius iudicialiter requisiuerit Florianum ad obseruationem cōtentorū in laudo, per quod ipse Florianus dicitur in mora constitutus, arg. l. si ex legati causa. ff. de verb. oblig. quia respondetur, q̄ quoad assignationem illarum trium partium Florianus non potest dici in mora constitutus, cum Antonius semper, & continuè à die laudi lati, & ante totas illas domos tenuerit, atq; possederit. Quo uerò ad instrumentum assignationis quamuis Florianus potuerit dici in mora constitutus per interpellationē iudicialem, uel saltē, quia tantum tempus transiuit, intra quod potuisset illud factum etiam absq; interpellatione adimplere, arg. l. continuus. §. si ita. & §. si insulam. ff. de verb. obl. & per Alexand. in dicta l. si insulam. in 2. notabili. ff.
4 eod. tito. tamen † ex quo postea, & ante litem contestatam Florianus se iudicialiter obtulit paratum ad faciendum dictum instrumentum ipsi Antonio neganti, & recusanti uelle illud acceptare, mora ipsius Floriani dicitur purgata, & Antonius in mora constitutus, per ea quæ habentur in dicta l. si insulam. ubi tex. clarus, Bart. Alex. & alij, & ibi Alexand. in 3. notabili dicit, q̄ si ante litem contestatam uocatus, & interpellatus iudicialiter super adimplemento facti, ad quod tenebatur, simpliciter se in iudicio offerat uelle adimplere id, ad quod tenebatur, & super quo fuerat in mora constitutus, dicitur moram suam purgare, quando actor, seu creditor denegauit acceptare, prout in casu nostro denegauit. Quinimmò, ut supra dixi, satis etiam fuisset, q̄ tacuisset, quia taciturnitas in hoc recusationi expresse ę quiparatur, ut dictū fuit, & hæc ultima interpellatio iudicialis à Floriano facta non solum purgauit eius moram iuxta d.l. si insulam. uerum etiā ipsum Antonium in mora cōstituit, quæ vltima mora ei nocet, ut est tex. in d.l. si seruum. §. sequitur. ff. de verb. oblig. iunctis nota. ibi per Bart. & expresse per Alexand. ibidem in fin. 1. colum. uers. item nota, q̄ sequens obligatio. & hæc est cōmunis opinio secundum Alexandrum ibi, & in d.l. si mora. col. 5. quicquid dixerint Ange. & Bal. ¶ Et ideò si expostfacto res in commissum ceciderit, & fuerit ad ecclesiam deuoluta, debet dici deuoluta in præiudiciū ipsius Antonij, & non Floriani, qm̄ mora Antonij facit, q̄ omnis casus, omneq; periculum superueniens post purgationē moræ Floriani, & morā ipsius Antonij ad ipsum Antoniū morosum, & nō ad Florianum ab omni mora purgatū spectet, ut est tex. in d.l. si seruum. §. sequitur. in d.l. qui decē. in prin. & alia iura ad hoc inducit Alex. in d. §. sequitur. in fi. 1. col. cum seq. & habetur per Bar. in l. fi. C. de condi. insertis. ubi quā do creditor est in mora, iterum potest petere, si uelit, nisi casus, seu periculum super re contigerit, quia casus post eius moram superueniens ad ipsum spectat. Sed postquàm Antonius per iudicialem Floriani interpellationem fuit in mora constitutus, superue caducitas, ergo iste casus Antonio, & nō Floriano cere debet. ¶ Præterea ex quo Antonius, q̄ dicitur mos tenebat, & possidebat, quod præsumitur ex sa ipsius laudi, & pro eius exequutione, arg. l. quam mulier. ff. de rei uendica. cum similibus. pro ut ecclesia declararet, domos esse ad eam deuolu & sic eius instigatione res fuit effecta caduca, & clesiā deuoluta ad effectū, ne solueret Floriano de tri quantitatem pecuniarū in laudo contentam
5 hoc colligitur eius dolus, ac malitia, quæ sibi prodesse, sed nocere debet, ut in c. 2. extra. de
6 contumacia. Et ideò † quamuis offerens impe lans morā suam purgare, & aduersariū immo stituere dicatur, tū quādo offerens, seu dolum cōmitteret, sua ĩterpellatio, & oblatio prodesset, nec aliū in mora constitueret, ut est tex. l. sed & si per emptorē. §. fi. cū glos. ff. de actio. empt. & Alex. in d.l. si seruum. §. sequitur. in 2. col. ita dicendum est in casu nostro, q̄ ex quo Antonius, qui tenebat, & possidebat, & iam in mora constitutus rat, procurauit, q̄ res in cōmissum caderet, eius instigatione ecclesia declarauit rem fuisse ad se deuo tam, & ut ipse de illa inuestiretur, prout fuit inue tus, ecclesiæ pecuniā pro tali inuestitura soluendo. hoc fecit Antonius, ut euitaret solutionem pecunia rum, quas Floriano soluere fuerat in laudo quantus, & sic de dolo, & fraude Antonij dicitur constare, sequitur, quòd iste dolus non debet ei prodesse, sed potius nocere, ut res suo periculo, & non Floriani, nec fratris in cōmissum cecidisse dicatur, ac etiā ipse Antonius pecuniā, de qua ī dicto laudo, soluere tenea
7 ¶ Rursus intelligo † Antoniū & ante, & post laudum semper dictas duas domos tenuisse, & possedisse, ergo nō debuit permittere illas ad ecclesiā deuolui ad effectū, ut ipse illas postea ab ecclesia conduceret, & de illis inuestiretur in fraudē aliorū fratrum, ratione eius, quod dicitur de usufructuario, & emphyteota, qui, pcuratores dñi videntur, & non possum domino præiudicare, ad tradita per Bart. in l. de die. §. quadam. ff. qui satisda. cogan. & ad propositum facit, quod nobiliter uoluit Io. de Imol. in c. potuit. col. 2. de loca. quem sequitur Ias. in l. 2. col. 2. o in 16. quæst. in uersic. tertio &c. C. de iure emphyteo. qui dicit, q̄
8 † licet de iure ciuili uno ex hæredibus nō soluēte pars sua, tota res in commissum cadat, tamen secus est de iure canonico, secundum quod pena non committitur, nisi quatenus contrauentum fuerit, & nō in
9 solidū. c. suam. de pœnis. & † dicebat Guliel. de Cun. in l. solemnibus. C. de rei uendica. quem Bal. ibi in fi nal. uerbis sequitur, q̄ altero in solidum tenente, & possidente, si emphyteota non possidens non soluerit lite pendente, non cadit à iure suo, ne dolo. Aliter de aduersarij iure suo priuetur, nam ad hoc, ut dolus, seu emphyteota ecclesiæ suo iure priuetur, requiritur, q̄ sit in dolo, ut in c. fin. de prohib. feud. alien. per Lotha. sed non soluendo nō dicor fuisse in dolo, si nō possideo, & alius possideat, qa, cum nō habeam cōmoditatē rei feudalis, uel emphyteotæ, nō teneor onera feudi, seu emphyteosis subire, item mihi nō debet imputari, quamdiu tertius possessor contra me litigat, arg. l. quamdiu. C. qui admitti. Aliæ rationes, de quibus supra, magis placent, ex qbus concludendum est, q̄ ex quo Florianus obtulit se paratum ad faciendū instrumentum assignationis, dictus pro parte sua laudū adimpleuisse, ac morā, si quam incurrisset, purgasse, & ipsum Antoniū, qui instrumentum assignationis acceptare denegauit, in mora cōstituisse, & ideò si post eius morā res in cōmissum cecidit, periculo ipsius Antonij moroſi cecidit per prædicta. ¶ Finis.

victoriam Floriani, & fratris sufficerēt, sed
fieri dubium, †vtrū tota res emphyteoti
cecidisse ex eo, quod apparet solutio
factas solū à dicto Antonio, & Vincentio p
partibus, & nō à Floriano, qui cessauit nō mo
triennii, & triennii, sed ēt per longius tēpus à
partis suæ pensionis, licet hoc non esset ne-
examinare, tū aliqua super eo adducā. Et si
cenremus opinionē Guliel. de Cun. quam re-
sequitur Bar. in l. fraudati. in fi. ff. de public. &
Paul. de Cast. ibi, & in l. solēnibus. C. de rei uen
videtur, & quæ potest confirmari ex
Specu. adductis in tit. de loca. in §. nunc
versū. 71. profectò ulterius insistendū non
tenent, p si ex cumulatione solutionū
aliis hæredibus factarū nō diceretur ces-
triennii, aut bienniū continuū, res non esset
ad eum devoluta, nec in cōmissum cecidisset:
opinionis uidetur tenuisse gl. in l. cōmuni di-
princ. ff. cōmuni diuidun. & Ioan. And. in
addit. in loco præallegato, in additione ma-
opinionē Gulielmi olim sibi placuisse,
sententiam mutasse, quia ad euitādam pē-
pro parte adimplere, quinimmò adim
pro parte, ut quia unus hæredū pro par
, pœna nihilominus in solidum p̄ om-
quamuis cæteri actionem p̄ nō sol-
ut in l. stipulationum. §. fi. ff. de verb.
hæredes. §. contra. cum §. sequen. & sequen. cū
hereditatis. cum simil. & contrariū eius, quod
Bar. in d. l. fraudati. tenent do. cto. cōmuniter,
Roma. ibi, & Ias. in d. l. 2. col. 20. & Ioan. de
d. l. fraudati. inquit, dictum Bar. posse substi-
uno, uel duobus hæredibus ex tribus, uel
fuisset facta solutio partis suæ simpliciter, se-
ēt esse dixissent se soluere pro parte sua tātū,
actum fuit in casu nostro, nā tūc si unus solue-
suam cessasset, tota res ēt pro parte soluentiū
cecidisset. Præterea dicit Salic. in d. l. solē-
p̄ emphyteota non soluit canonē interim
lite cum aduersario, qui rē emphyteoticā
non cadit à iure suo, qñ emphyteota facto do-
possessionem perdidit, ut quia dominus aduer-
possessionē induxerit. Secus si sine facto do-
facto emphyteotæ, uel aduersarii, quia tunc
ipse emphyteota, nec aduersarius canonē sol-
emphyteota iure suo priuatus, & res ad domi-
reuersa dicitur, qñ secundum Salic. ibi factum
emphyteotæ, uel aduersarii non debet præiudicare
domino, cui pensio debita non fuit soluta. Et † hanc
quam in terminis probat tex. in l. ex uectigalis. ff.
p̄ ubi si emphyteota rem emphyteoticā cre-
dit in pignus dedit, & nec emphyteota, nec
canonem soluit, si dominus rē in cōmissum
declarauerit, ex hoc emphyteotæ præiudica
ius emphyteoticum, & creditori quoad ius
quia resoluto iure datoris, resoluitur ius ac-
& ita per illum tex. uoluit Specul. in tit. de lo
nunc uerò aliqua. versic. 82. idem uidetur uo-
de Imol. in d. c. potuit. col. 24. & Bal. in d.
diuidendo. in princ. ff. cōmuni diuidun.
secundum Ioan. And. in d. addit. si uera esset
Guliel. & Bar. in d. l. fraudati. sequeretur, p in
triennio nunquā esset dare casum, in quo
solutus integer canon unius anni, uno ex
partē suā singulis annis soluente, & conse-
hæredes, uno partē suā soluente, nunquam à
cadere dicerentur. Itē secundum Ias. in d. l. 2.
sequeretur, p unus, idemq; emphyteota soluē
canonis singulis annis nunquam à iure suo
caderet, qa particularis solutio pluriū annorū simul
iuncta pro integra solutione unius anni sufficeret, &
p̄ñr attenta ratione Guliel. & Bar. nunquā esset uerū
dicere, p hæredes per solutionē partis ipsius canonis
à iure suo caderent, cuius p̄rium tamen uoluit Bar. in
d. l. fraudati. doct. in d. l. 2. & Bald. in l. cū allegas. in 7.
oppositi. C. de usuris. ¶ Cæterū præmissis non obstan-
tibus, p̄riam sententiam in casu nostro ueriorem esse
arbitror, præsupponendo tria secundū ea, quæ mihi
in facto proponuntur, primū est, p Antonius, & Vin-
centius soluendo singulis annis pro parte sua, dican-
tur soluisse pro illis domibus, q̄ inter omnes fratres
cōmunes erant, & sic pro pensione illarum trium do
muum, quæ inter ipsos cōmunes remanserant, non
autem pro rebus, quas particulariter, & diuisim ab ec
clesia in emphyteosim cōducebant, alioquin illa uer
ba pr testationis apposita in solutione pro parte sua,
& pro parte sibi tangente benè, & propriè uerificari
13 non possent, quia † partis rei appellatione cōprehen-
ditur res, quæ est inter plures cōmunis pro indiuiso,
uel diuiso. l. rectè. §. quod quintus. ff. de verb. sig. cum
glo. in uer. utrumque. Bar. in l. stipulationes non diui-
duntur. in c. 1. in fi. 8. col. ff. de verb. oblig. Secundum
est, p in terminis nostris per solutiones à dictis Anto
nio, & Vincentio pro suis partibus factas, illis omni-
bus simul cumulatis, dicitur facta integra solutio to-
tius canonis domorū, quas simul, & cōmuniter hære
14 ditario nomine cōducebant. Tertio præsuppono, † p
ex contrauentione partis, seu unius hæredis quamuis
secundum rigorē iuris ciuilis pœna in solidum p̄ om-
nes etiam cohæredes committatur, ut in l. 2. in fi. l. 4.
§. Cato. & melius in l. stipulationum. in fi. & in l. in exe
quutione. ff. de uerb. oblig. tamen secundum æquita-
tē iuris canonici secus est, quia pœna solum cōmitti-
tur, quatenus creditoris interest, & sic tātum pro par-
te, qua fuit contrauentum, & p̄ illum solum, qui con-
trauenit. c. suam. cum materia. de pœnis. & c. cum di-
15 lecti. cū ibi not. de arbit. Ex quo infertur, p † ecclesia
debet in rebus suis hac æquitate uti, ut non exigat pē
nā, nisi quatenus contrauentum esse reperitur, & sua
interest, & nō ultra. d. c. suam. & d. c. cum dilecti. tum
quia ecclesia in suis contractibus æquitate, & bona fi-
de uti debet, arg. eorum, quæ habentur in c. cum dile
cti. de emptione, & uendit. & est glo. in c. 1. 10. q. 2. &
Abb. in c. in ciuitate. in 1. glo. extra de usuris. tū quia
16 † ecclesia non debet cum aliena iactura, & damno al-
terius lucrari, nisi quatenus sua interfit, & ideò merā
pœnam non potest exigere. c. fraternitas. cum gl. 12.
q. 2. c. licet. cum ibi not. extra de pœnis. & facit tex. in
c. ex transmissa. cum glo. in uer. licitè. de decimis. Bal.
in l. 1. q. 11. C. si seruus extero. & c. 1. §. si diuersum. de
alien. feu. ¶ His ita præsuppositis, modo p dicti fra-
tres, & hæredes non dicantur à dictis tribus domibus
in emphyteosim ab ecclesia cōductis cecidisse, qua-
uis Florianus per triēnium, & ultra quicquā nō solue
rit, ex quo Antonius, & Vincentius, qui pro partibus
suis soluerunt, cumulatis eorū solutionibus particula
ribus integros canones annuos soluisse dicuntur, &
17 propterea ecclesia, † cui canonis solutio ante tempus
fieri non debet iuxta ea, quæ habentur per doct. in d.
l. 2. C. de iure emphy. per Imol. in d. c. potuit. & in spe
cie per Specu. in d. tit. de loca. in §. nunc uerò aliqua.
versi. 33. ibiq; Bald. in addi. & cui in effectu de cano
ne suo debito integraliter pro dictis tribus domibus
dicitur solutū, non potuerit declarare ipsos fratres à
18 iure suo cecidisse, demonstratur primo, qñ † per solu
tionē particularē unius pluribus annis factā, aliis nō
soluentibus, ecclesia potest huiusmodi declarationē
facere, ēt si illæ plures solutiones particulares simul
cumulatæ integram solutionē unius anni facerēt, ne

ex hoc fiat præiudicium ipsi ecclesiæ, cui integraliter canon annuatim solui debebat, ut colligitur ex ijs, q̃ uoluit Salice. in d.l. solemnibus. ubi considerat prẽiu dicium domini, & sic ecclesiæ, & faciunt notata per glo. & doctores in d.l. cõmuni diuidundo. in princ. Et hęc est ratio huius conclusionis. Ex quo infertur, q̃ si contingeret, q̃ per solutiones particulares plurium, & non omnium rem cõmuniter conductam habentium fuisset ecclesiæ integraliter solutum adeò, q̃ ecclesia non posset damnum, seu præiudicium aliquod prætendere, ecclesia, etiam aliquibus non soluentibus, non posset declarare rem in cõmissum cecidisse, cum cessaret damnum, & præiudiciũ suum. Et hic est casus noster, ut præsupposui. Ergo ecclesia nõ potuit declarare, domos, de quibus agitur, cecidisse, maximè ad utilitatẽ alterius ex dictis fratribus, qui pro huiusmodi declaratione ẽt aliquid ecclesiæ dãdo, & soluendo instigauit, ut is inuestiretur, ut constat ex ijs, q̃
19 supra dixi. Corroborantur prædicta ex illis, † quæ uolunt Bal. in d.l. solennibus. & in d.l. arboribus. Roma. in singul. suo 571. incip. si emphyteota priuati. & Iaſ. in d.l. 2. col. 24. in q. 25. ubi dicunt, q̃ si tertius rem emphyteoticam alterius possideat siue facto, & cõtractu emphyteotæ, siue facto proprio iusto, uel iniusto, & is integrã soluat pensionẽ, hoc prodest emphyteotæ, ut dominus non possit declarare, emphyteotã, qui non soluit, cecidisse, nã ex quo fuit domino integraliter satisfactum, non adest ratio, quare possit declarare, emphyteotã cecidisse. Quod procedit, ẽt si ille tertius non nomine emphyteotæ, sed solũ eius nomine soluit, ut est tex. not. in d.l. lex uectigali. ff. de pigno. & in l. forma. §. cum ego. ff. de censibus. quæ iura Roma. in d. singul. reputat singularia. & idem per ea uoluit Specul. in d. uersi. 81. A fortiori igitur hoc dicendũ est in casu nostro, qñ solutio integri canonis facta fuisset ab aliquibus ex hæredibus, & habentibus ius emphyteoticum, quamuis ipsi solũ pro parte sua soluissent, datis enim paribus terminis ratio diuersitatis nõ datur, ergo idẽ dicendũ est. l. à titio. ff. de uerb. oblig. Prę
20 terea † cũ propter non solutionẽ canonis ad ecclesiã spectet declarare, emphyteotam cecidisse in pœnã. d. c. potuit. d. l. 2. cum simil. & omnes præsupponunt, sequitur, q̃ saltem ecclesia, quæ in hoc iure canonico, & eius æquitate, non autẽ rigore iuris ciuilis uti debet, ĩuxta c. quæ in ecclesiarum. de constit. & c. quod clericis. de foro compet. nõ potest hac pœna uti, nec illam exigere, nisi quatenus sua interfit, & non ultra per ea, quæ supra dixi in præsuppositis. Et ideò si reperiatur fuisse ecclesię integraliter solutũ de integro canone ab aliquibus tantũ, non potest ecclesia aliquod damnum, & interesse prætendere, quia non debet attendi, à quo fuerit solutum, sed an integraliter ei fuerit solutum, ut habetur per docto. in d.l. solemnibus. in d.l. ex uectigali. & in d.l. forma. ergo non potest uti pœna caducitatis, quę cõmittitur ex eo, q̃ fuerit in totũ, uel pro parte ꝺ factum, arg. eius, quod dicitur de pœna adiecta facto, uel solutioni pecuniæ, ut arguunt scrib. omnes in hac materia. in d.l. stipulationum. §. fi. cum simil. & ad propositum facit id, quod habetur in l. hæredes. §. idem iuris. cum sequen. ff. famil. hercis. ubi si alter ex hęredibus totum creditori soluat, facit, q̃ pœna euitetur, & ꝺ non soluentes non cõmittatur, quamuis soluens contra alios possit agere: & benè ẽt
21 inseruit id, † quod in terminis voluit Ioan. de Imol. in d.c. potuit. col. 24. quem sequitur Iaſ. in d. l. 2. col. 20. in q. 17. q̃ licet fortè de rigore iuris ciuilis dominus posset declarare omnes hæredes ab emphyteosi cecidisse, ẽt si aliqui pro parte sua soluerint, ut habetur in d.l. fraudati. cum aliis supra allegatis. tamen secundũ ius canonicum, & de illius æquitate non poterit declarare, nisi quatenus sua interest, hoc est quatenus fuerit in solutione canonis cessatũ, & consequens solum ꝺ non soluentes per tex. in d.c. suam. cum prælegatis. nam de iure canonico text. in d.l. [illegible] missionẽ pœnæ ꝺ omnes ex contrauentione [illegible] lari locum non habet ad tradita per docto. in d.c. suam. & per Imol. in d.c. potuit. cum simil. [illegible] do igitur de parte ad totũ iuxta ea, q̃ habẽtur in [illegible] de tota. ff. de rei uendica. cum simil. si dominus [illegible] potest pœna caducitatis uti pro parte, qua [illegible] tum, & sic pro parte soluta, & quatenus [illegible] go nec in totum illa uti poterit, si in tot[illegible] obseruatũ, ut quia totus integer canon [illegible] lutus, quia sua non interest, & pœna de iure [illegible] peti non potest, nisi interfit, & nisi quatenus [illegible]

¶ Nõ obstant modo ea, q̃ in terminis uelle [illegible] docto. cõmuniter tenẽtes ꝺ Guliel. & Bartin d. l. [illegible] dati. qñ loquuntur, prout ẽt loquitur Bar. qñ [illegible] mino, seu ecclesiæ non fuisset integraliter de [illegible] canone satisfactum, sed solum pro parte, quo ca[illegible] na insolidum ꝺ omnes cõmittitur. d. l. stipulatio in fi. & d.l. hæredes. §. idem iuris. non autem qñ in
22 graliter fuisset ab aliquibus solutum, nam † integra solutio facta ab uno, uel ab aliquibus prodest omnibus, ut pœna contra omnes, uel cõtra aliquos non cõmittatur, ut in d. §. idem iuris. cum simil. & præter ea ijs, quæ supra dixi. Secundo respondeo illud dictum scribentium cõmuniter posse procedere, & uerè esse de rigore iuris ciuilis, secus de iure canonico, utrum dixi, & ideò cum in casu nostro sit seruandum ius canonicum, & non ius ciuile, tum quia agitur de pœna contra omnes, & insolidum ob contrauentionẽ particularem committenda, iuxta quæ habentur in d.c.
23 suam. cum simil. tum quia † in ecclesia, & bonis [illegible] seruari debet ius canonicum, & non ciuile, qñ [illegible] nonicum prouidet, ut habetur in c. 1. de nouique[illegible] cia. in d.c. quæ in ecclesiarum. & per Imol. in d. [illegible] tuit. col. 24. & si diceretur, non apparere, q̃ per Vincentium factæ fuerint solutiones pro parte sua, uidecet illarum trium domorũ, ergo non possunt dici solutiones suæ uniri, & cumulari cũ solutionibus Antonii ad euitandam pœnã caducitatis, argum. l. [illegible] de solutio. respondetur satis hoc dici apparere ex mẽte, ac etiam ex uerbis ipsius, cũ soluerit non simpliciter, sed expresè pro parte sua, ex quo infertur ipsum uoluisse soluere pro canone rerũ cõmunium, & pro illis rebus, quas ipsi fratres cõmunes habebant, & sic pro illis tribus ædibus, quæ inter eos cõmunes remanserunt, in quibus uerba illa pro parte sua, & pro parte tangente possunt uerificari, iuxta d.l. rectè. in fine
24 aliis, quæ supra allegaui. Præterea ex quo ipse [illegible] simpliciter pro parte sua, licet nõ posset apparere qua re soluerit, tamen † in dubio solutio debetur gi facta in duriorem causam, & pro qua pœna quicurrere posset, & sic in casu nostro solutio facta cen[illegible] tur pro illis tribus domibus ad euitandam [illegible] ducitatis, arg. tex. in l. & magis. cum sequen. [illegible] to. Paul. de Cast. & Imol. ff. de solutio. Adde q̃ [illegible]
25 tempore solutionis non constiterit, ex quacũq; [illegible] uerit pro parte sua, ad euitandam pœnam [illegible] ctus Vincentius declarare, q̃ soluerit pro [illegible] domibus, ut in d.l. & magis. cum sequen. [illegible] autem declaratio pro parte Antonii non [illegible] cũ is solũ respectu illarũ trium domorũ [illegible] retur. Et ideò perinde est, ac si expresè [illegible] pro illis soluisse, arg. l. 2. ibique docto. ff. de [illegible] sthu. sed tamẽ, ut dixi, nulla nunc est opus [illegible] ne, cũ ambo soluerint pro parte sua tangente, & [illegible] illis rebus, q̃ inter eos cõmunes erant. Et ex his [illegible]

do

dum enunciandum omnino fore ad fauorē dicti Flo
ni & Vincētij fratris sui contra fratres sancti Ioan-
is, consequenter contra Antonium, qui super ca-
dē unitur. Laus Deo.

SVMMAE.

Tertius promittens ut sideiussor pro alio soluere promittens ut sideiussor pro alio soluere promisit, ab obligatione non libe-
ratur, & debitorem pro quo promisit, ab obligatione non libe-
ratur, nisi expresse nouandi animo promiserit; etiam si pro alio pro
mittens principalem debitorem se constituendo, num. 4. nouatio
non dicitur facta, nisi hoc expresse agatur.
Delegatio fiat, quae requirantur.
Delegatio in dubio non praesumitur, nisi probetur.
Verbum promitto redactū in scriptis quando stipulationē importet.
Verbum promitto, nota glo. num. sequen.
Delegatio quando committit stipul. declaratur.
Delegans debitorem suum, quem decoctum sciebat, seu
postea probatur, non est ab obligatione liberatus, uel ipsi cre-
ditori alio ad damnum, & interesse tenetur.
Delegatus praesumitur, debitorem delegatum decoctum.

EPITOME.

Debitor tertii non liberatur, neque nouatio facta
debitoris sideiussio, si campsor, & mercator simpli-
citer suis promiserit ipsi Titio pro dicto debi
tore, & tanto magis, si ille campsor, seu mer-
cator breue tempus decoxit.

CONSILIVM CXCVII.

Visa scriptura libri Antonij campsoris, in
qua sic scriptum reperitur. A Carlo da Reg
gio fornaro lire mille, & dugento de qua-
trini, sono per tanti ne prometto liberamē
per lui à Paulo Boccha di ferro à pagare per tutto
Genaro prossimo à uenire per la valuta di corbe 120.
frumento hauuto da lui à credito à detto Carlo. Su
quo mihi proposito, an per promissionē in scri-
ptum supra, factam, dicatur facta delegatio, seu no
nouatio ipse Carolus pistor sit liberatus ab obligatio
ne qua Paulo ex causa frumenti sibi uenditi tenebaī,
cuius obligatio dicatur passiuè transfusa in perso-
nam Antonij cāploris, qui post infra modicū tēporis
spatium decoxit, qm̄ res corā uiro peritissimo agi-
tur, ut sæpius agam, dando cōclusionem, quā de iure ve
re esse arbitror. Et si enim plura hinc inde possent
adduci, cū articulus sit satis amplus, atque difficilis,
breuiter concludo, † q̄ dictus Carolus ēt post promis-
sionē ab Antonio campsore facti remansit ipsi Paulo
obligatus pro quantitate in dicta scriptura contenta,
& Antonius cāpsor dicitur dicto Paulo ut sideiussor
promisisse, qm̄ per promissionē factā ab Antonio ipsi
Paulo nomine Caroli debitoris non potest dici facta
nouatio, seu delegatio, propter quā ipso iure sublata
remanet obligatio debitoris, qui fecit cāpsorē promit
tere creditori iuxta §. præterea. Instit. quib. mod.
tollitur, & l. 1. ff. de nouatio. & hoc primo constat,
quia de nouatio non dicitur, nec censetur facta ni
si expresse agatur. l. fin. C. de nouatio. vnde in ca-
su nostro ille cāpsor, qui promisit, cēsetur sideiussor,
ut singularis in auth. de sideiusso. in princ. & ita
communis nostris tenuit Bart. in cons. suo incip. ter-
tio milit, & ita Bar. ad hoc pōderat Rom. in l. sin-
gulis, ff. si cer. petat. q̄ si tertius promittat tibi illud,
quod ego debeo, nunquā ero ex tali promissione à ter-
tio liberatus, ga hodie nō fit nouatio, nisi expres
se agatur. Hoc idē uoluit Ang. in l. delegare. ff. de no-
uatio. dicens, q̄ per promissionē campsoris debitor
non liberatur uirtute nouationis, quia ex eum nun-
quam, nisi expresse agatur, ut in d. l. fin. Hāc etiam

opinionem tenuit Raph. Fulg. in d. l. singularia. ga no
uatio nō dicitur, nec cēsetur facta. d. l. fi. & §. preterea.
iuncto §. quod autē diximus. Inst. quib. mod. toll. obli
ga. & quòd ex hac promissione facta per Antoniū cāp-
sorem non dicatur facta delegatio, ut per eam obli-
gatio Caroli pistoris possit dici extincta, ita demon-
2 stratur, nam † ad hoc ut fiat delegatio, plura requirū-
tur, primū quòd debitor suum debitorē creditori de-
legauerit, & sic faciat, quòd suus debitor ꝓmittat suo
creditori. l. delegare. la 1. ff. de nouat. ubi Pau. de Ca.
dicit, delegationē propriè esse, quando debitor vnius
debitorē suum loco sui supponit, & facit illum se obli
gare suo creditori, & sic requiritur duplex debitor, ui-
delicet delegans, qui sit debitor creditoris cui fit dele
gatio, & delegatus, qui fuerit, & sit debitor ipsius dele
gantis, alioquin nō ꝓhitur delegatio, & consequēter
requiritur, q̄ debitor meus promittat creditori meo
tanquā debitor meus, & ita à creditore meo ille tanq̄
debitor meus acceptetur, ut in d. l. delegare. la 1. & la
2. glo. in l. quāuis. §. si mulier. la 2. in glo. 1. magna, ibi-
que Iac. Butrig. & Pau. de Ca. ad velle. & in l. si titius.
ff. de nouatio. & in casu, de quo agitur, cāpsor nō fuit
delegatus ut debitor Caroli, nec tanquā debitor Ca-
roli promisit Paulo, immò non apparet, nec uerū est,
Antoniū campsorē fuisse debitorē Caroli, ergo dici
non potest, quòd ex promissione Antonij cāploris di
catur facta delegatio taliter, quòd ex ea Carolus sit li
beratus, & solus Antonius remanserit obligatus, ēt si
iussū Caroli promisisset. Secundo requiritur ad hoc,
ut fiat delegatio, quòd debitor meus iussu meo pro-
miserit creditori meo tanquā debitor meus, ut est de
mente Bar. in d. l. delegare. Sed in casu nostro nō ap-
paret, Carolū iussisse, seu iniunxisse Antonio cāpsori
tāquā debitori suo, quòd ꝓmitteret Paulo creditori,
3 ergo nō pōt dici facta delegatio. Et † in dubio nō præ
sumitur iussus ipsius Caroli, ga cū iussus dicatur quid
facti. l. si quis mihi bona. §. iussum. cū ibi no. ff. de acq.
hær. & not. per gl. in c. 1. de rebus eccl. nō alie. in 6. nō
debet in dubio præsumi, nisi probetur, ga facta non
ꝓsumūtur. l. in bello §. factę. ff. de capti. & postlim. re-
uer. & in terminis nostris Bal. in l. 2. C. de exequu. rei
iud. dicit animaduertendū esse, an cāpsor, qui credito
ri meo promisit, esset debitor meus, & tanquā debi-
tor promiserit creditori meo, & tunc dicitur facta de
legatio, & cōsequēter ego sum liberatus, alioquin se-
cus, sed in casu nostro Antonius cāpsor nō erat debi-
tor Caroli, nec tanquā debitor Caroli, nec iussu illius
promisit, ergo non pōt dici ꝑfecta delegatio, & conse-
quenter nec Carolus liberatus, sed Antonius cāpsor,
qui pro Carolo promisit, in dubio debet dici promi-
sisse ut sideiussor, & ut accessorius per gl. singularē in
d. auth. de sideiusso. in prin. in uer. sideiussorē, quæ ēt
4 expresse uoluit, quòd † ēt si ille, qui se pro alio obliga
uit, promiserit, principalē se debitorē constituendo,
tamen non liberatur ille, pro quo se obligauit, sed is
cēsetur, ut accessorius, & sic magis ut sideiussor obli-
gatur, quàm ut solus principalis, nam & si secundum
iura digestorum nouatio contracta dici potuisset, ta-
men secundum iura hodierna non dicitur contracta,
nisi expresse agatur, ut per glo. ibi. Nec obstant not.
per Bart. in d. l. singularia. in quæstione de campsor.
quia loquitur, quando constat campsorem iussu, &
uolūtate mea promisisse creditori meo. Præterea re-
quiritur ad hoc, ut delegatio facta dicatur, quòd pro-
missio à debitore meo creditori meo sit facta per sti-
pulationē. l. 1. C. de noua. & l. delegare. eo. tit. sed non
cōstat in casu nostro ꝓmissionē ab Antonio cāpsore
fuisse ꝑ stipulationē factā, ergo &c. Nec obstat, quod
uerbū promitto redactū in scriptis stipulationē im-
portat. §. si scriptum. Insti. de inuti. stip. & l. fi. eodē. ff.

de